

موارد صدور قرار وثیقه

قرار وثیقه یکی از اقسام قرارهای تأمین کیفری است.

قرار وثیقه یکی از اقسام قرارهای تأمین کیفری است. این قرار شدیدترین قرار تأمین کیفری بعد از قرار بازداشت موقت می باشد. قرار وثیقه تنها قرار تأمینی است که به موجب آن مالی توقیف می شود. در نتیجه، این قرار مطمئن ترین راه برای جبران خسارت شاکی یا مدعی خصوصی، در فرض عدم دسترسی به متهم است.

به گزارش «تابناک» آن چه می تواند به عنوان وثیقه به مقام قضایی معرفی گردد، عبارت است از: وجه نقد یا ضمانت نامه ی بانکی یا مال منقول و غیرمنقول. پس هر نوع مال ارزش مندی می تواند به عنوان وثیقه معرفی شود و محدودیت خاصی از این جهت وجود ندارد. بنابراین، متهم می تواند وسیله نقلیه خود را به عنوان یک مال منقول به عنوان وثیقه برای آزادی خود معرفی نماید که در این صورت باید خود مال عیناً توقیف شود. در مورد اموال غیرمنقول مانند زمین و منزل، اخذ وثیقه از طریق بازداشت سند مالکیت نزد اداره ی ثبت و جلوگیری از نقل و انتقال رسمی آن محقق می شود.

باید توجه داشت که معرفی نوع وثیقه از اختیارات متهم است و مقام قضایی مجاز نیست نوع وثیقه را محدود به مصداق خاصی مانند وجه نقد نماید.

تعیین میزان مبلغ قرار وثیقه بر عهده ی مرجع قضایی صادرکننده قرار وثیقه است. این مبلغ براساس نوع جرم ارتكابی و شدت و ضعف مجازات آن و نیز میزان خسارت و شرایط موجود و وضعیت طرفین پرونده تعیین می گردد. پس از صدور قرار وثیقه، متهم باید معادل مبلغ مزبور وجه نقد یا ضمانت نامه بانکی یا مال منقول یا غیرمنقول معرفی نماید تا آزاد شود.

فرآیند صدور قرار وثیقه تا آزادی متهم

صدور قرار وثیقه در مراجع قضایی در دو مرحله صورت می گیرد: در مرحله ی اول مقام قضایی قرار وثیقه را صادر می نماید و به متهم ابلاغ می کند که چنانچه وثیقه ای برای آزادی خود دارد، معرفی نماید تا اقدامات لازم انجام پذیرد. در صورت معرفی وثیقه از سوی خود متهم یا هر شخص ثالثی، اگر وثیقه وجه نقد باشد، در حساب سپرده دادگستری تودیع می شود. چنانچه مال منقول باشد، به نحو مناسب توقیف می گردد و اگر مال غیرمنقول باشد، سند آن مال از طریق اداره ثبت اسناد و املاک بازداشت می شود. برای آگاهی از ارزش واقعی مال منقول و غیرمنقول، مقام قضایی از نظر کارشناس بهره می گیرد و در صورتی آن را می پذیرد که ارزش مال معرفی شده به میزان مبلغ وثیقه یا بیشتر از آن باشد.

ممکن است فرآیند ارزیابی مال مورد وثیقه و بازداشت سند یا توقیف مال معرفی شده چند روز طول بکشد که در این مدت متهم در بازداشت خواهد ماند.

در مرحله ی دوم، پس از معرفی وثیقه و احراز شرایط قانونی، مقام قضایی قرار قبولی وثیقه صادر می نماید و در این موقع متهم آزاد می گردد.

ضبط وثیقه در صورت عدم حضور متهم

وثیقه گذار ممکن است خود متهم باشد یا شخص ثالث. اگر خود متهم برای آزادی خود وثیقه گذاشته باشد و در موقعی که حضور او لازم بوده، بدون عذر موجه حاضر نشود، وثیقه به دستور مقام قضایی ضبط می شود. اما در صورتی که وثیقه گذار شخص ثالث باشد، ابتدا به او اخطار می شود که ظرف ۲۰ روز متهم را تسلیم کند. در صورت عجز وثیقه گذار از حاضر نمودن متهم نزد مقام قضایی بدون عذر موجه، وثیقه به دستور مقام قضایی ضبط خواهد شد.

در فرض ضبط وثیقه، چنانچه ارزش مال مورد وثیقه بیشتر از مبلغ تعیین شده در قرار وثیقه باشد، مبلغ مازاد بر وجه مقرر در قرار وثیقه، پس از کسر هزینه های ضروری مربوط به اجرای دستور، به وثیقه گذار مسترد می شود.